

1. Варій М.Й. Психологія особистості. Навчальний посібник. Київ, 2008. 592с.
2. Василенко Я.О. Я-тілесне у структурі Я-концепції. Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Психологія. 2013. Вип. 46(1). С. 31-37.
3. Волянчук Н.Ю. Соціальна психологія, Навч. посіб. . Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.
4. Мельничук О.Б. Психологія особистості. Хрестоматія: Навч. посіб. О.Б.Мельничук, Р.Ф.Пасічняк, Л.М.Вольнова та ін. – КИЇВ: НПУ імені М.П.Драгоманова. 2009. 532 с.
5. Столяренко О.Б. Психологія особистості. Київ: Центр учбової літератури. 2012. 280 с.
6. Токарева Н.М. Вікова та педагогічна психологія. Київ, 2017. 548 с.
7. Трансформації особистості в умовах соціально-політичних та економічних змін : колект. монограф. за ред. Л. М. Пріснякової. Дніпро : ЛІРА, 2023. 250 с.

Елеонора Скиба

професор, доктор філософських наук,
професор кафедри гуманітарних
дисциплін та психології поліцейської
діяльності Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ

СОЦІАЛЬНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ: ГЕНДЕРНИЙ ТА СОЦІАЛЬНИЙ АСПЕКТИ

Актуальність дослідження впливу соціального прогнозування на процес формування національної ідентичності полягає у необхідності соціального прогнозування для побудови моделі подальшого розвитку українського суспільства з метою подолання різного роду криз, що мають у підґрунті аспекти національної системи світосприйняття. Для розбудови пріоритетних напрямів соціально-політичної та економічної стабільності усієї української спільноти є необхідність дослідити можливості прогнозування майбутнього української національної ідентичності та її вплив на формування сучасної загальної картини нашого суспільства.

З точки зору загальнонаукових методів проблема соціального прогнозування національної ідентичності має розглядатися у контексті специфіки та особливостей українського національного світогляду з урахуванням взаємозв'язку та взаємовпливу усіх соціальних інститутів суспільства на формування правової та інших видів національної свідомості. Ми вважаємо за необхідне розглядати майбутні перспективи українського суспільства з точки зору зберігання та відтворення національної ідентичності як української національної загальноприйнятої цінності, що сформована на визнанні гуманістичних принципів поваги до прав людини та піддавати цей

соціально-культурний феномен соціальному прогнозуванню із урахуванням взаємовпливу усіх соціальних інститутів на процеси соціалізації української ідентичності. На прикладі аналізу специфіки українського національного світосприйняття та поваги до прав людини у всіх соціальних вимірах ми розглядаємо взаємозв'язок соціального прогнозування зі специфікою української національної ідентичності. Проблема соціального прогнозування є однією з важливих і актуальних проблем сучасного суспільствознавства. Шляхи, форми та методи досягнення соціального прогресу, пошуки моделей суспільств майбутнього мають вийти на передній план у наукових дослідженнях різних галузей знань. Відповіді на стратегічні та тактичні виклики у цьому питанні мають специфічне географічне, психологічне, соціологічне, гендерне та інше забарвлення. Це різноманіття думок обумовлено специфікою історичного буття народів, що населяють нашу планету, а також специфікою національно-психологічних рис, притаманних певним етносам. Виходячи з цієї специфіки, кожна країна конструює свою картину світу, детерміновану історичним, соціальним, культурологічним буттям певної країни. У соціальному прогнозуванні особливо значну роль відіграють форми і методи історичних пояснень, які розкривають сутність історичної реальності і які ефективно себе проявляють лише взаємодії та взаємовпливу. Серед визначальних рис формування та подальшого розвитку українського суспільства першочергова роль належить демократичному реформуванню всіх сторін суспільно-політичного та культурного життя. У забезпеченні реалізації найвищих цінностей української спільноти чільне місце посідає гуманістична складова. Що реалізується у гендерному та національному аспектах формування сучасної концепції верховенства права задля досягнення реалізації концепції захисту прав людини. Зокрема, верховенство права має реалізовуватися щодо впровадження рівності, справедливості та забезпечення прав людини, що особливо впливає на дискурс національної ідентичності. У сучасних умовах викликів, що стоять перед країною, втілення та подальше відтворення принципів рівності та справедливості є вкрай важливим завданням соціального прогнозування задля подальшого ефективного реформування України.

Результати соціального прогнозування впевнено та переконливо доводять, що для запровадження у практичну складову принципів справедливості та рівності, які є основою забезпечення верховенства права, має відбуватися через усі гілки влади практичною реалізацією концепції прав людини та запобіганням гендерній, національній (як і будь-якій) дискримінації в усіх соціальних інститутах.

1. Скиба Е. Методологія подолання гендерної нерівності. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2021. Спец. вип. № 2. С. 174-179.

2. Skyba E., Tkachenko K. Gender challenges of modern societies// *Philosophy, Economics and Law Review*. 2021. Volume 1, no. 2. 18-24.